

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3372/2024. (X. 8.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.IV.21.194/2023/15. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság jogi képviselője (Kertész és Társai Ügyvédi Iroda, képviseletében eljár dr. Pomázi Miklós ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be, amelyben a Kúria Pfv.IV.21.194/2023/15. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és – az alsóbb fokú bírósági ítéletekre kiterjedő hatályú – megsemmisítését kérte az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései sérelmére hivatkozással.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege a rendelkezésre bocsátott iratok szerint a következő.
- [3] Az indítványozó beavatkozóként vett részt a Nemzeti Koncessziós Iroda mint alperes ellen indított közérdekű adatigénylési perben, amelyben a bíróság elrendelte egyes közérdekű adatok kiadását. Az indítvány a per két eljárásjogi aspektusát érinti.
- [4] Egyrészt az indítványozó úgy véli, a felperes újságíró perbeli legitimációja megkérdőjelezhető volt, mivel az adatigénylést még – szerinte – egy sajtószerv képviseletében nyújtotta be, a pert viszont már személyesen ő maga indította meg. A bíróság megindokolta az e felvetésre vonatkozó elutasító döntését, és – az indítványban írtak értelmében – a másodfokú bíróság is „előadást tett arra, hogy a legitimáció hiánya érv miért nem volt helyes”. Ugyanakkor, mivel a másodfokú bíróság egyéb ok miatt hatályon kívül helyezte az elsőfokú ítéletet, megismételt eljárásra került sor, és az ennek eredményeképpen meghozott új elsőfokú ítéletben a bíróság a perbeli legitimáció kérdése tekintetében már csupán visszautalt a hatályon kívül helyezett ítéletben foglaltakra (ennek oka az volt, hogy a hatályon kívül helyező döntés értelmében az elsőfokú bíróságnak az új eljárásban a legitimáció hiánya érvet „nem kell érintenie”). Az indítványozó megítélése szerint ez azt jelenti, hogy ebben a vonatkozásban az érvei valójában kivizsgálás, tehát érdemi, tartalmi indokolás nélkül maradtak, a bíróság e körben nem biztosította számára a valódi perbeli részvételt. A Kúria ugyan később részletesen foglalkozott a perbeli legitimáció kérdéskörével is (lásd: Pfv.IV.21.194/2023/15. számú ítélet, Indokolás [22]–[28]), de a rendkívüli jogorvoslati fórum nem pótolhatja az elsőfoktól elvárt közléseket. Az elsőfokú bírói határozat indokolása olyan fundamentum, amely nélkül az eljárás nem lehet tisztességes, és ennek hiányában a jogorvoslatihoz való jog sem érvényesülhet, tehát sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése, hangzik az érvelés.
- [5] Másrészt az indítványozó az eljárásban kérte, hogy szakértő foglaljon állást abban a kérdésben, hogy milyen nagyságú sérelem érne őt az adatok nyilvánosságra kerülése esetében, de a bíróság ezt a bizonyítási indítványt, arra hivatkozással, hogy nem volt szakkérdés az ügyben, még az előtt elutasította, hogy az adatigénylés tárgyát képező adatokat megismerte volna. Az indítványozó a szakértői bizonyítás szerinte idő előtti – az adat és az adat jellege, mibenléte ismerete nélküli – elvetését tisztességtelennek tartja [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés].
- [6] 2. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján megvizsgálva a befogadhatóság feltételeit, jelen ügyben a következőket lehetett megállapítani.
- [7] 2.1. A támadott kúriai ítéletet az indítványban írtak szerint 2024. március 13-án vette át az indítványozó, a panasz ehhez képest az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben nyújtották be. A támadott, felülvizsgálati jogkörben hozott kúriai ítélet alkotmányjogi panasszal támadható, a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítették, az indítványozó alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, és az eljárásban beavatkozóként való részvételére tekintettel érintettnek minősül {a beavatkozó alkotmányjogi panasz benyújtására vonatkozó joga tekintetében lásd például: 16/2021. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [20]}. A jogi képviselő meghatalmazását csatolták. Az indítványozó Alaptörvényben

biztosított jog sérelmére hivatkozik [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdés]. Az indítvány a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeit teljesíti.

- [8] 2.2. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt két alternatív feltétel – a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés – fennállása esetén fogadja be.
- [9] Az Abtv. 29. §-ában írt első feltételt illetően az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy részletesen kimunkált és következetesen alkalmazott gyakorlata van a szóban forgó alaptörvényi rendelkezéseket – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését – érintően [a tisztességes eljáráshoz való jog tekintetében lásd például: 7/2013. (III. 1.) AB határozat, 3046/2019. (III. 14.) AB határozat; a jogorvoslathoz való jog tekintetében lásd például: 35/2013. (XI. 22.) AB határozat, 3064/2014. (III. 26.) AB határozat]. Jelen alkotmányjogi panasz ehhez képest nem vet fel olyan új, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolná.
- [10] A második, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre vonatkozó feltételt érintően az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.
- [11] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt hangsúlyozza: a testület a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül az Alaptörvényt és az abban biztosított jogokat oltalmazza. A bírói döntés eleni alkotmányjogi panasz tehát nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének. Önmagukban a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti „szuperbíróság” szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el [lásd például: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]–[14]]. Ez azt is jelenti, hogy az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja, ugyanakkor nem bocsátózik szakjogi kérdések felülbírálatába [lásd például: 3334/2023. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [21]].
- [12] Ami a felperes perbeli legitimációját érinti, az indítvány alapján megállapítható volt, hogy ez a kérdés minden eljáró fórum előtt felmerült. A hatályon kívül helyezett elsőfokú és a hatályon kívül helyező másodfokú döntés érdemben foglalkozott a kérdéssel, a megismételt eljárásban hozott első- és másodfokú ítélet visszautalt ezekre a döntésekre, a felülvizsgálati jogkörben eljáró Kúria pedig ismét részletesen és érdemben kitért a problémára, és a rendkívüli jogorvoslati kérelemben írtakat megvizsgálta. Ez azt jelenti, hogy az indítványozó az eljárásban felvethette a felperes perbeli legitimációja vonatkozásában felmerülő kétségeit, és azokra – az indítványozó által sem vitatottan – a bíróság több, egymást követő fórumától is indokolt választ kapott [a jogorvoslathoz való jog lényegi elemét az ún. második döntéshez való jog képezi, vesd össze: 3250/2023. (VI. 9.) AB határozat, Indokolás [20]; az indokolt bírói döntéshez való jogból pedig az az elvárás következik, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alaposággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon, lásd például: 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]]. Alkotmányjogi panasz alapján, alapjogi szempontból elvégzett mérlegelése körében az Alkotmánybíróság kizárólag ezt vizsgálhatja. Az ügyben felvetett további kérdések (jelesül, hogy a megismételt eljárásban elegendő volt-e a hatályon kívül helyező végzésre történő utalással elbírálni a kérdést) eljárásjogi szakjogi jellegűek, és ekként kívül esnek az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantáló alkotmányjogi szempontú mérlegelés tartományán.
- [13] A szakértő kirendelésének kérdését illetően az Alkotmánybíróság megismétli azon korábbi megállapítását, miszerint önmagában az, ha egy bizonyítási indítványt a bíróság mérlegelési jogkörében nem teljesít, még nem teszi az egész eljárást tisztességtelenné és ezáltal alaptörvény-ellenessé. Ennek a vizsgálata csak szélső esetben lehet az alkotmánybírósági eljárás tárgya, ellenkező esetben az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna [3136/2024. (IV. 12.) AB végzés, Indokolás [18]; vesd össze például: 3466/2022. (XII. 6.) AB határozat, Indokolás [18]]. Alapvetően az Alkotmánybíróság „vizsgálati lehetőségén kívül eső bizonyítási kérdésnek tekinthető, hogy [...] szükséges lett volna-e szakértő igénybevétele az eljárásban” [3075/2022. (II. 25.) AB végzés, Indokolás [16]], és ezzel összefüggésben az is, hogy a bizonyítási indítványról történő döntést az eljárás során mikor hozza meg a bíróság.

- [14] Ebből következően az indítványozó által megjelölt alapvető jogok tekintetében az indítványba foglalt egyik felvetés sem elegendő a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyének megalapozására.
- [15] 3. A fentiek szerint az alkotmányjogi panasz nem teljesíti az Abtv. 29. §-ban írt befogadási kritériumokat, ezért azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2024. szeptember 24.

*Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró*

*Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró*

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1946/2024.

